



Esquerra es reestrena

El Congrés de l'octubre i les eleccions espanyoles han mostrat els primers símptomes de canvi en ERC. Entrevistem el seu president, Oriol Junqueras; el seu diputat electe a Madrid, Alfred Bosch; l'expresident del partit, Jordi Carbonell, i en Josep Huguet.

EFE



ERC havia optat per la marca Esquerra i per treure del seu logo “Republicana de Catalunya”. La nova executiva del partit, sorgida del congrés celebrat a l'octubre, està esbossant un nou discurs que reivindica els valors republicans i l'independentisme. I molt diàleg.

Esquerra recupera sigles

“La desaparició del projecte a mitjà termini del partit, unida a la tàctica d'entrar al govern de la Generalitat de Catalunya a qualsevol preu l'any 2006, va transmetre entre una part important i creixent de l'electorat d'Esquerra Republicana la sensació que el partit entrava al govern pel simple fet d'entrar-hi; és a dir, allò que ja feien altres partits com el PSC o CiU.” Ho deia la ponència política aprovada a l'últim congrés d'Esquerra Republicana, el 26è, celebrat a Girona de l'1 al 3 d'octubre. La conseqüència que van tenir la pèrdua del “projecte a mitjà termini” i la “tàctica” del 2006 va ser, segons la mateixa ponència, que “va disminuir” el seu “valor afegit dins l'oferta electoral existent” i “va dificultar que el partit tingués la credibilitat suficient per a plantejar objectius nacionals i socials ambiciosos”.

Sense projecte ni credibilitat, els resultats d'Esquerra Republicana van ser negatius durant tot el cicle polític següent, amb l'excepció de les eleccions europees, quan la candidatura d'Oriol Junqueras va recuperar un 1,5 % respecte als vots obtinguts a la consulta electoral immediatament anterior, les eleccions espanyoles del 2008. Precisament Junqueras va ser elegit president d'ERC en el congrés de l'octubre i en només cinquanta dies ha aconseguit parar el cop de les eleccions a les Corts espanyoles, que amenaçaven de ser una contundent sotragada de les ambicions del partit. Abans del canvi en la direcció d'ERC, les enquestes no li donaven més d'un diputat al Congrés –en alguna ocasió 0 diputats–, i la candidatura d'Alfred

Bosch ha revalidat els tres que el partit tenia a la cambra baixa. La pèrdua de sufragis respecte al 2008 s'ha limitat a 45.000 vots.

Síntomes de canvi. Entre les causes dels resultats d'Esquerra, n'hi ha dos que clarament distancien la nova direcció de l'anterior executiva liderada per Joan Puigcercós. En primer lloc, Junqueras havia aconseguit convèncer un dels partits que s'havien escindit d'ERC en els últims quatre anys, Reagrupament, de formar coalició per presentar-se a les eleccions. Amb l'altre, Solidaritat, no es va tancar cap acord. S'invertia, doncs, la tendència centrífuga del partit durant l'últim lustre, i s'actuava per primera vegada com a força centripeta de l'independentisme.

En segon lloc, ERC presentava un candidat procedent de la principal iniciativa sobiranista de la societat civil, Alfred Bosch, que s'havia distingit com a coordinador de les consultes sobre la independència a la ciutat de Barcelona. Un altre cop la nova ERC de Junqueras atreia cap a ella astres que orbitaven en la galàxia independentista sense quedar atrapats per les forces gravitatòries de cap partit polític.

Les raons per les quals la nova Esquerra exerceix, de sobte, aquesta atracció no són evidents, més enllà de la voluntat expressa de la nova direcció d'unir l'independentisme.

Gran part dels politicòlegs ho atribueixen a les dues ànimes d'ERC, una de les quals se situaria en l'aposta per la ubicació en l'eix d'esquerres com a estratègia per créixer, mentre que l'altra –la que ara ha accedit a

l'Executiva– optaria per l'independentisme com a eix programàtic fonamental. Tanmateix el nou president, Oriol Junqueras, insisteix a dir que no s'abandona ni l'una ni l'altra via i que tots dos eixos no són excloents (vegeu entrevista a la pàgina 18). I, d'altra banda, només Joan Ridao ha explicat del dret i del revés la seva aposta per eixamplar la base d'Esquerra a partir de les polítiques socials i així guanyar vots al PSC a Catalunya. Ridao sembla l'últim disposat a defensar les decisions que van portar Esquerra a fer el Govern d'Entesa el 2006, tot i que no en va formar part.

El sociòleg Salvador Cardús ja explicava fa tres setmanes, en una entrevista a EL TEMPS, sobre la nova proposta d'Esquerra, que “la música ha sonat bé”, però que “la lletra no la sabem” ni creia que la tinguessin “escrita”.

El congrés d'Esquerra es va fer l'1 d'octubre, i el 5 de novembre ja començava la campanya electoral. La reacció va ser ràpida, però dona pocs indicis del que serà la nova Esquerra, com reorganitzarà el partit. Tant la ponència política com el nou president, Oriol Junqueras, insisteixen a equiparar la importància dels valors d'esquerra, republicans i independentistes, un per cada sigla, però del seu discurs i les seves accions se'n desprèn un únic fet constatable: ambicionen concentrar els vots independentistes i estan oberts –i avesats– al diàleg. Si més no, amb CiU, amb Reagrupament, amb el PSC i amb Iniciativa. La preferència per uns o altres pactes no és encara explícita i potser, en aquest sentit, es torna a la tesi del partit frontissa que el 2004 va donar la clau de la governabilitat a Josep-Lluís Carod-Rovira.

El federalisme pancatalanista. La nova composició del Congrés dels Diputats implicarà per a ERC un nou



Oriol Junqueras, en el moment de ser elegit president d'Esquerra Republicana de Catalunya, el 3 d'octubre passat a Girona. Al seu costat, l'expresident del partit, Joan Puigcercós, i la nova secretària general, Marta Rovira.

repte, el d'assumir el seu propi federalisme sense que res grinyoli. ERC podria arribar a acords amb Joan Baldoví, el diputat de Compromís al Congrés (vegeu l'entrevista a Alfred Bosch a la pàgina 24), a Madrid, alhora que Esquerra Republicana del País Valencià es manté distanciada d'aquest partit en terres valencianes.

A partir del congrés de l'octubre, Esquerra Republicana del País Valencià i la de les Illes tenen una entitat jurídica federal. ERPV celebrarà el seu congrés el 28 de gener i no és previsible que aquesta formació opti per cap mena d'acostament a Compromís.

La nova Esquerra ambiciona el vot independentista i està oberta i avesada al diàleg

Encara no se sap qui serà candidat, si es presentarà o no l'actual president, Agustí Cerdà, o si hi haurà més d'una candidatura, però la veritat és que ERPV farà valdre per primera vegada –gràcies al fet que l'últim congrés d'ERC li va donar un caràcter totalment federal– la seva condició de federació. ERPV decidirà sobre tot allò que afecta a política autonòmica i local al País Valencià. De manera que, *de facto*, s'accepta per primera vegada i de manera explícita que Catalunya pot anar a un ritme i el País Valencià i les Illes a un altre. De la mateixa manera, ERPV, segons explica Cerdà, es considera més a

ERC sembla acostar-se a Compromís, mentre que ERPV manté les distàncies

prop de les CUP que no de Compromís, tot i que les relacions entre Compromís i ERC a Madrid tenen molt potencial, segons s'ho miren des del Principat. Agustí Cerdà diu que ell treballarà en el sentit d'arribar a acords amb les CUP, tal com li havia "encarregat ERPV", i que això difícilment variarà: "Encara que canvien algunes cares en el proper congrés d'ERPV, estic convençut que això no canviarà". Cerdà reconeix que aquest fet pot provocar alguna fricció amb ERC.

"El fet és que ERPV –diu Cerdà– es troba més propera a les CUP que a Compromís, perquè els primers són independentistes i els segons, no, i cada cop són menys d'esquerres." Cerdà reconeix que ERPV i Compromís es poden trobar "en coses bàsiques de valencianisme, com la defensa de la llengua o la denúncia de l'espoli fiscal al qual estem sotmesos els valencians, però no gaire cosa més."

Àlex Milian